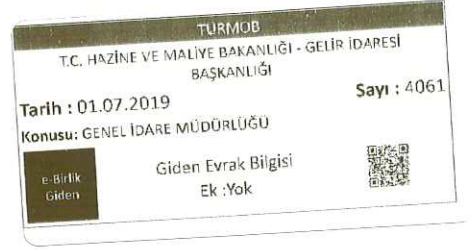

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

Sayı : 2019/

Konu : VUK'nun Mük. 355 inci
maddesi

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

Bilindiği üzere, Vergi Usul Kanunu, vergi suç ve kabahatlerini "Ceza Hükümleri" başlıklı 4'üncü kitabında düzenlemiştir. Bu kapsamda şekli vergi hukuku yükümlülüklerine uyulmaması usulsüzlük cezalarına konu olmaktadır. Kanunun 351'inci maddesindeki tanıma göre "*Usulsüzlük vergi kanunlarının şekle ve usule mütaallik hükümlerine riayet edilmemesidir.*"

VUK'un 149'uncu maddesine göre,

"Kamu idare ve müesseseleri (Kamu hizmeti ifa eden kurum ve kuruluşlar dahil) ile gerçek ve tüzelkişiler vergilendirmeye ilişkin olaylarla ilgili olarak Maliye ve Gümrük Bakanlığı ve vergi dairesince kendilerinden yazı ile istenecek bilgileri belli fasıllarla ve devamlı olarak yazı ile vermeye mecburdurlar."

Görüldüğü üzere, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından istenen bilgilerin verilmesi zorunludur. Bu zorunluluğun yerine getirilmemesi ise usulsüzlük cezasına konu olacaktır.

Bakanlığınız, VUK'un 148, 149 ve mükerrer 257'nci maddelerden aldığı yetkiye dayanarak, belirli bir haddi aşan mal ve hizmet alımlarını "Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)" mal ve hizmet satışlarını ise "Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)" ile bildirme yükümlülüğü getirmiştir. Bu kapsamda bir mükellefin Bakanlık tarafından kendisinden istenen Ba/Bs bildirimlerinin gerçekleştirilmemesi durumunda özel usulsüzlük cezası ile karşılaşacağı tabiidir.

Ancak Ba/Bs bildirimlerinin gerçekleştirilmesinde ikili bir ayırım mevcuttur. Bir tarafta bu bildirimleri kağıt ortamında gerçekleştiren mükellefler, bir yandan bu bildirimleri elektronik ortamda gerçekleştiren mükellefler bulunmaktadır. Bu çerçevede, bilanço esasına göre defter tutan ve 376 Sıra no'lu VUK Genel Tebliğine göre beyannamesini elektronik ortamda vermek zorunda olan mükellefler, Ba ve Bs bildirim formlarını da elektronik ortamda vermek zorundadırlar. Ancak yine, 381 sıra no'lu VUK Genel Tebliği uyarınca Bilanço esasına göre defter tutmakla birlikte, otomasyona geçmemiş mal müdürlüklerine bağlı olan mükellefler, bildirim formlarını, bağlı buldukları mal müdürlüklerine kağıt ortamında vermek durumundadırlar. Vergi dairesi mükellefi iken otomasyona geçmemiş mal müdürlüğüne nakil olan mükellefler, bildirim formlarını, nakil oldukları mal müdürlüğüne kağıt ortamında vereceklerdir.

Görüldüğü üzere, bir mükellefin bildirim formunu elektronik ortamda vermesi esastır. Ancak idarenin otomasyona geçmemiş olması durumunda bu bildirimlerin kağıt ortamda

verilmesine devam edilmektedir. İdarenin otomasyona geçmesi, idarenin gerçekleştirmeye çalıştığı yapısal ve elektronik dönüşümün bir gereğidir.

Bu açıklamalardan sonra söz konusu bildirimlerin zamanında gerçekleştirilmemesi veya bildirimden sonra gerçekleştirilen düzeltme işlemlerinin usulsüzlük cezasını gerektirip gerektirmediğine odaklanıldığında, bir eşitsizlikle karşılaşmaktadır.

Şöyle ki, VUK mük 355 maddesinin ek fıkrasında aşağıdaki hüküm yer almaktadır.

(Ek fıkra: 16/6/2009-5904/22 md.) (Ek cümle:15/7/2016-6728/21 md.) “Elektronik ortamda bildirim veya form verilmesi mecburiyetine uyulmaması hâlinde kesilmesi gereken özel usulsüzlük cezası, bildirim veya formların belirlenen sürelerin sonundan başlayarak elektronik ortamda 3 gün içinde verilmesi halinde 1/10 oranında uygulanır. Elektronik ortamda verilme zorunluluğu getirilen bildirim veya formlara ilişkin olarak süresinden sonra düzeltme amacıyla verilen bildirim ve formların, belirlenen sürelerin sonundan itibaren 10 gün içinde verilmesi halinde özel usulsüzlük cezası kesilmez, takip eden 15 gün içinde verilmesi halinde ise kesilmesi gereken özel usulsüzlük cezası 1/5 oranında uygulanır.”

Maddede kademeli bir cezalandırma öngörülmüştür. Buna göre,

- “...bildirim veya formların belirlenen sürelerin sonundan başlayarak elektronik ortamda 3 gün içinde verilmesi halinde 1/10 oranında uygulanır”

Ayrıca, bildirimde düzeltme yapılması durumunda,

- “...belirlenen sürelerin sonundan itibaren 10 gün içinde verilmesi halinde özel usulsüzlük cezası kesilmez,”
- “...takip eden 15 gün içinde verilmesi halinde ise kesilmesi gereken özel usulsüzlük cezası 1/5 oranında uygulanır.”

Görüldüğü üzere, kağıt ortamda verilen Ba-Bs formu ile elektronik ortamda verilen Ba-Bs formu arasında aşağıdaki tablodaki farklılık söz konusu olmaktadır.

	Kağıt ortamda verilen Ba-Bs	Elektronik ortamda verilen Ba-Bs
Form hiç verilmezse	Özel usulsüzlük	Özel usulsüzlük
Form geç verilirse	Özel usulsüzlük	3 gün içinde verilirse 1/10 oranında özel usulsüzlük
Düzeltilme yapıldığında	Özel usulsüzlük	10 gün içinde düzeltilirse ceza yok
	Özel usulsüzlük	15 gün içinde düzeltilirse 1/5

Tablodan da anlaşılacağı üzere, kağıt ortamda Ba-Bs formunu vermek zorunda olanların, elektronik ortamda vermek zorunda olanlara göre formu belirlenen süreden itibaren 3 gün içinde vermesi durumunda yararlanabileceği 9/10'luk cezasızlık hakkı olmadığı gibi, formlarda bazen

sadece şekli düzeltmeler yapması durumunda yararlanabileceği cezasızlık ve indirimli ceza hakkı bulunmamaktadır.

Kağıt ortamda Ba-Bs formu verilmesinin tek kriteri "...otomasyona geçmemiş mal müdürlüklerine bağlı olan mükellef" olmaktır. Bu durumda Vergi İdaresinin, hangi nedenle olursa olsun otomasyona geçmediği yerlerdeki mükellefler cezasızlık ve indirimli cezalandırma imkânlarından yoksun kalmaktadır. Vergilendirme süreçlerinde otomasyona geçilmesi idarenin üzerine düşen bir görevdir. Ancak bu görevin yerine getirilemediği yerlerdeki mükelleflerini otomasyona geçilen bölgelerdeki mükelleflerin yararlanabildiği cezasızlık ve indirimli ceza sisteminden yararlanamaması, T.C. Anayasası'nın 10'uncu maddesinde ifadesini bulan eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

Bu nedenle, tüm ülkede bir an önce otomasyona geçilerek cezasızlık ve indirimli cezalandırmadan tüm mükellefler yararlandırılması, teknik sıkıntılar nedeniyle bu geçiş yapılamıyor ise de mevzuatta değişiklik yapılarak henüz otomasyona geçilemeyen yerlerdeki mükelleflerin de bu imkândan yararlandırılması gerektiği açıktır. Aksi durum, kanun önünde eşitlik ilkesine ve hukuk devleti ilkesine aykırılık teşkil edecektir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

A. Masis YONTAN
Genel Başkan